

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce

Vladimír Herman

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářské práce se zabývá Politickými aspekty řízení a rozvoje vybrané obce, v tomto případě obce Pašinka – politický proces na komunální úrovni rozhodování v období po roce 1989

Je rozložena do části teoretické – literární rešerši, která se soustřeďuje na popis obecního zřízení, obecní samosprávě a jejím orgánům, komunálních voleb a části praktické, která popisuje charakteristiku obce, její historii, kulturu, veřejný život v ní.

Mapuje vývoj místní samosprávy od roku 1990 až po poslední volby v roce 2014 se zaměřením na volební uspořádání let 2010 a 2014, v závěru hodnotí kulturní a hospodářský vývoj obce a její další směřování.

Klíčová slova

Komunální volby, předvolební kampaň, regionální rozvoj obce, starosta, zastupitelstvo, obec Pašinka, volební účast, občanské sdružení

Cíl práce a metodika

Cíl práce

Tématem této bakalářské práce je problematika obecní samosprávy v období po roce 1989. Toto období je pro obec velmi důležité, neboť se po dlouhých letech odtrhla od obce Ratboř a od roku 1992 nově zvolená obecní zastupitelstva mohla o veškerém dění v obci rozhodovat samostatně. Díky překotným změnám v legislativě, týkající se fungování státu a místních samospráv, díky vstupu státu do Evropské unie a jejím dotacím na podporu rozvoje venkova, obec prošla rychlým rozvojem a i když ještě nerealizovala všechny své projekty, stává se z ní místo k pohodlnému venkovskému životu.

Cílem práce je charakterizovat a vyhodnotit hlavní socioekonomické ukazatele a jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy v porevolučním období s důrazem na volební období v letech 2010 – 2014. Dalším z cílů je identifikovat aktéry politického procesu v obci a analyzovat jejich vzájemné vztahy a definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce. K tomu byla využita analýza jednotlivých volebních období od roku 1990 do současnosti.

Metodika práce

Pro vyhotovení této práce byl využit sběr dat studiem různých dokumentů a dotazování současných představitelů místní samosprávy. K využitým dokumentům lze zařadit, kroniku obce, pravidelný měsíčník obecního úřadu, rozpočet obce, volební program nezávislého sdružení kandidátů, kandidátní listiny. Další informace byly získány z webových stránek obce, Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Zastupitelé obce zvolení za sdružení nezávislých kandidátů NA ROVINU mi byli ochotni poskytnout rozhovory, které jsem využil při analýze povolebního období posledních voleb. Tyto rozhovory jsou součástí přílohy č. 1. Všechny rozhovory byly poskytnuty kandidáty ze sdružení „NA ROVINU“, které byly vyváženy využitím informací z Mimořádného vydání Zpravodaje z listopadu 2014.

Výsledky a závěry

Bakalářská práce objasňuje vývoj samosprávy obce Pašinka od roku 1989 po současnost, se zaměřením na volební období po volbách v letech 2010 a 2014 z teoretického i praktického hlediska. Z teoretického hlediska je zde uveden výklad základních pojmů vztahujících se s komunální politikou. Dle jednotlivých kapitol, za použití odborné literatury a souvisejících zákonů, je zde podáno vysvětlení a definováno postavení obce a jejího území, občana obce a jeho postavení k volebním právům, popsána samospráva obce a její jednotlivé komponenty, stejně tak komunálního volebního systému včetně vývoje legislativy až do platného znění. Obsahem praktické části je popis obce dle vymezení jejího území, demografických a socioekonomických ukazatelů, náhled do její historie – jejích kulturních a historických památek, po současnost, vliv obce na životní prostředí, její občanské vybavenosti a veřejného života. V poslední části práce jsou popsány výsledky voleb do místní samosprávy počínaje prvními svobodnými volbami po sametové revoluci v roce 1990, pro obec ještě významnějšími tím, že to byly první volby po odtržení od obce střediskové, po poslední komunální volby v roce 2014.

Obec v posledním volebním období 2010 – 2014 dokázala usilovnou prací svých zastupitelů dosáhnout na zatím nejvyšší přísun finančních prostředků za posledních dvacet let díky získání jak národních, tak evropských dotací na výstavbu čističky odpadních vod a

s ní související kanalizace, na rekonstrukci budovy bývalé školy, dětského hřiště, vybavení knihovny a obecního úřadu. Pro nové zastupitele, dle jejich volebních programů, čeká ještě hodně práce na zvelebení obce a zvýšení životní úrovně obyvatel. K nejdůležitějším projektům patří dobudování a spuštění kanalizace, vybudování vodovodu, oprava místních komunikací a výstavba nových, rekonstrukce veřejného osvětlení, dokončení rekonstrukce bývalé školy a budovy hasičské zbrojnice.

Dle P. Jüptnera (2004, str. 83), jenž ve své práci charakterizoval velikosti obcí dle počtu obyvatel, náleží obec Pašinka se svými současnými 337 obyvateli mezi obce nejmenší a vývoj samosprávy v ní potvrzuje jeho výklad o kandidatuře nezávislých kandidátů a jejich sdružení. Na kandidátních listinách velkých stran z velké míry kandidují nezávislí kandidáti, názvy stran slouží jen jako jakési nosiče kandidátů. Při posledních volbách v roce 2014 byly dokonce postaveny jen dvě kandidátky sdružení nezávislých kandidátů, ač se v jedné z nich objevili kandidáti s podporou strany Starostové a nezávislí. Ačkoli výsledky voleb naznačovaly jasnou pozici v té době ještě starosty M. Flanderky, povolební jednání a rozhodnutí jednoho zvoleného zastupitele za starostovo sdružení situaci úplně obrátilo naruby a do čela obce usedl starosta nový, z opoziční strany. M. Flanderka se na základě nového uspořádání zastupitelstva vzdal zastupitelského mandátu a na jeho místo při následujícím zasedání zastupitelstva složením slibu nastoupil první náhradník z jeho sdružení. Neočekávaný sled událostí vyvolal v obci značný rozruch, ve kterém se mísily emoce nadšení i zklamání z nastalé situace. Přestože se ještě dnes ozývají nespokojení občané obce se současným stavem, situace se pomalu uklidňuje, emoce opadají a nové zastupitelstvo se může soustředit na svou práci.

Volební účast v komunálních volbách, stejně jako ve většině malých obcí, je vysoká, a i když od devadesátých let mírně klesá, je stále vyšší než republikový průměr.

Kulturní úroveň v obci v posledních dvou letech významně ovlivnilo k lepšímu občanské sdružení Pašiňáci, které bylo založeno právě s důrazem na obnovení a zachování obecních tradic, na pozvednutí občanského života, občanské participace na rozvoji obce. Ve spolupráci se stávajícími spolky a s podporou obecního úřadu se jí tato činnost, i když za vynaložení značného úsilí, daří a svými úspěchy podněcuje a získává pro podporu své činnosti, a tím pádem oživení upadajícího veřejného života v obci, další občany.

Jak ukazuje tabulka č. 1 a graf č. 1, počet občanů obce mírně padá, pohybuje se lehce nad hranicí 300 obyvatel. Tuto situaci by měly změnit nově vytyčené stavební parcely včetně inženýrských sítí pro výstavbu nových domů. Výhodná poloha obce od okresního města, rychlé dopravní spojení do města hlavního a současný trend životního stylu, kdy

většina obyvatel upřednostňuje život v klidném prostředí a zaměstnání v blízkém dosahu od bydliště vytváří dobrou výchozí pozici pro navýšení počtu ekonomicky činných obyvatelů, s tím i očekávaných vyšších daňových výnosů do rozpočtu obce pro její další dynamický vývoj.

Výběr odborné literatury

Balík Stanislav, 2009. *Komunální politika Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2908-4.

Čmejrek, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha. Alfa nakladatelství, 2008.

Čmejrek, J. Bubeníček, V., Luhanová, M. *Politika v regionálním rozvoji: Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity, 2006. 162 s. ISBN 80-213-1157-6.

Čmejrek, J. Bubeníček, V. Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, ISBN 978-80-247-3061-5

Čmejrek, J. a Kopřiva R., *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007, 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.

Jüptner, P. *Komunální koalice a politické modely*. *Politologická revue* č. 2, 2004

Koudelka, Z. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde Praha, a.s., 2000. 228 s. ISBN 80-7201-250-9.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Osobní rozhovory

Dotazovaný č. 1, zastupitel sdružení nezávislých kandidátů NA ROVINU ze dne 26. 1. 2015

Dotazovaný č. 2, zastupitel sdružení nezávislých kandidátů NA ROVINU ze dne 27. 1. 2015

Dotazovaný č. 3, zastupitel sdružení nezávislých kandidátů NA ROVINU ze dne 28. 1. 2015